

Obnova přírody je důležitá. Nezapomínejme ale na její ochranu

Není žádným tajemstvím, že Evropa, zejména její západní a střední část, patří v důsledku specifického historického vývoje mezi ty oblasti naší planety, které jsou nejvíc negativně ovlivněny dopadem lidské činnosti na přírodu. Proto není divu, že jak ekologie obnovy jako svébytná vědecká disciplína, tak praktická obnova přírody mají vedle některých univerzit v USA svou kolébku právě na našem kontinentě.

Koncem června uveřejnila Evropská komise dlouho očekávaný návrh právní normy, konkrétně nařízení, týkající se obnovy přírody v Evropské unii. Podrobněji rozpracovává značně ambiciózní

Strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 s podtitulem *Navrácení přírody do našeho života*, která byla přijata před dvěma lety. Nový dokument vychází z názoru, že nestačí přírodu jen chránit, ale že je třeba tam, kde byla lidskou činností značně poškozena nebo rovnou zničena, ji obnovit.

Předešleme, že návrh nové legislativy EU si nevytyčuje zrovna malé cíle. Z analýzy vyplývá neutěšený stav. 80 % biotopů v tuto chvíli není v dobré kondici a je nutné to výrazně zlepšit. Právně závazné cíle obnovy přírody v různých typech ekosystémů platí bez výjimky pro všechny členské státy. Do konce desetiletí by měla být rozmanitá opatření ekologické obnovy uplatněna na pětina rozlohy souše a moře Unie.

Navrácení přírody často nebývá levnou záležitostí a nenastává mávnutím kouzelnické hůlky Harryho Pottera. Část ze 100 miliard eur (2,45 bilionů Kč), určených v rozpočtu EU na péči o biologickou rozmanitost do roku 2027, půjde právě na obnovu přírodního dědictví. Nicméně pokud vyjádříme přínosy ekosystémových služeb ve finanční podobě, potom nám ekologická obnova přinese na každé euro vložené do návratu přírody 8–38 eur.

Obnova přírodních ekosystémů je pouze jednou z forem ochrany přírody. Skutečnost, že dnes v řadě případů dokážeme vytvořit prostředí, které je, alespoň pokud jde o složení a strukturu, podobné původnímu, nás ale v žádném případě neopravňuje k tomu, že s přírodou budeme zacházet i nadále jako dosud. I toto naléhavé a pravdivé poselství je zakódováno v diskutovaném návrhu Evropské komise. V ochraně biodiverzity a krajiny i v chráněných územích má a bude mít svoje místo

jak neintervenní management, tak i management s účelově laděným hospodařením podle charakteru přírodního prostředí a předmětů ochrany. I to se najde v tomto návrhu anebo v již schválené strategii ochrany biodiverzity.

Návrh nařízení EU o obnově přírody, který projde ještě schvalovací procedurou a může doznat určitých změn, znamená revoluční posun v pohledu na ochranu a obnovu přírodních stanovišť. Nejenom ve vazbě na ochranu biodiverzity, ale i ve vazbě na omezení dopadů klimatické změny a zvýšení odolnosti potravinových systémů.

Obnova přírodních ekosystémů není u nás, jak by se mohlo zdát, novinkou. Připomeňme monografie *Ekologická obnova v České republice (2012 a 2018)* analyzující škálu restauračních projektů od antropogenních stanovišť až po lesy. Šlo by tady vymenovat mnoho desítek úspěšných či připravovaných projektů. Nová evropská legislativa dá však těmto přístupům hierarchicky vyšší akcent a rámec.

Je symbolické, že koncem července zasáhl národní park České Švýcarsko požár historického rozsahu. Na více než desítku čtverečních kilometrů shořely především smrkové monokultury uschlé po napadení kůrovcem, tedy lesy nepřírozeného charakteru vyžadující akutně celkovou obnovu. V souvislosti s požárem byla zasažena i cenná přírodní společenstva, jejichž míru poškození bude nutné ještě vyhodnotit, a shořelo několik domů. V tomto čísle událost stručně shrnujeme a budeme se jí věnovat i v budoucnu.

František Pelc
ředitel AOPK ČR

První číslo vyšlo v roce 1946
Ochrana přírody 4/2022 Ročník 77
Vychází 6× ročně
Cena ve stánkovém prodeji 49 Kč
Roční předplatné 234 Kč

Časopis státní ochrany přírody
The Nature Conservation Journal

© AOPK ČR, 2022. Všechna práva vyhrazena.
Žádná část tohoto časopisu nesmí být reprodukována či šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

ISSN 1210-258X
Evidováno MK ČR pod e. č. E 6001

Vydává
AOPK ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
a SJ ČR, Květnové nám. 3, 252 43 Průhonice
s podporou Správy Křkonošského národního parku,
Správy NP Šumava, Správy NP Podjíví,
Správy NP České Švýcarsko

Šéfredaktor
RNDr. Zdeněk Patzelt

Redakční rada
• RNDr. Libor Ambrozek
• Mgr. Jiří Bašta
• prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.
• Ing. Karel Drbal
• Ing. Michael Hošek
• prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc.
• Mgr. et. Mgr. Karel Chobot, Ph.D.
• JUDr. Eva Mazancová
• doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D.
• JUDr. Svatomír Mičoch
• Ing. Jan Moravec
• RNDr. František Pelc (předseda)
• Ing. Pavel Pešout
• RNDr. Jan Plesník, CSc.
• RNDr. František Pojer
• Ing. Martin Starý
• Ing. Jakub Šafránek
• Ing. Martin Škorpík
• Mgr. Karolína Šulová
• RNDr. Alena Vopálková

Adresa redakce
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
tel. 951 421 247
ochrana.prirody@nature.cz
www.casopis.ochranaprirody.cz
www.nature.cz

Distribuci pro předplatitele v ČR
jménem vydavatele zajišťuje firma SEND, s. r. o.,
Ve Žlíbku 1800/77, hala A3, 193 00 Praha 9;
tel. 225 985 235, GSM 777 728 757
send@send.cz, www.send.cz

Objednávky do zahraničí
vyřizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
tel. 951 421 247

Tisk Tiskárna Unipress, s. r. o.
Grafická úprava a sazba Jiří Kaláček (kalacek.cz)
Korektury PhDr. Radmila Pavelková
Toto číslo vychází 25. 8. 2022

Kompletní čísla časopisu
a podrobný seznam literatury najdete na
www.casopis.ochranaprirody.cz.

